

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA FINANCE

DIREKTORAT ZA SISTEM DAVČNIH, CARINSKIH
IN DRUGIH JAVNIH PRIHODKOV

Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

Župančičeva 3, p.p.644a, 1001 Ljubljana

T: 01 369 67 17

F: 01 369 67 19

**ANALIZA PODATKOV IZ OBRAČUNOV AKONTACIJE DOHODNINE IN
DOHODNINE OD DOHODKOV DOSEŽENIH Z OPRAVLJANJEM DEJAVNOSTI V
LETU 2019**

Pripravil:
Sektor za analize in koordinacijo davčne politike

november 2020

Vsebina

Povzetek.....	1
1. Osnovno o dohodku iz dejavnosti in pravna podlaga	2
1.1 Davčna osnova.....	2
1.1.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov	2
1.1.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	3
2. Analiza obračunskih podatkov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti za leto 2019.....	4
2.1 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov	5
2.1.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD področjih	5
2.1.2 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po prihodkovnih razredih	6
2.1.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov	7
2.1.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	7
2.1.5 Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo	8
2.2 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov	10
2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD področjih	10
2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov po prihodkovnih razredih	11
2.2.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z normiranimi odhodki.....	11
3. Priloge.....	13

Kazalo tabel

<i>Tabela 1: Lestvica za odmero dohodnine za leto 2019.....</i>	<i>3</i>
<i>Tabela 2: Splošna olajšava za leto 2019</i>	<i>3</i>
<i>Tabela 3: Osnovni podatki iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za leto 2019.....</i>	<i>4</i>
<i>Tabela 4: SKD področje zavezancev na dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih v letu 2019.....</i>	<i>5</i>
<i>Tabela 5: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2019.....</i>	<i>6</i>
<i>Tabela 6: Statusno pravna oblika zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v letu 2019</i>	<i>7</i>
<i>Tabela 7: Delež posamezne olajšave, s katero zavezanci zmanjšujejo davčno osnovo, glede na skupni znesek olajšav, za leto 2019</i>	<i>8</i>
<i>Tabela 8: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov glede na razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo za leto 2019</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 9: Porazdelitev zavezancev z normiranimi odhodki v letu 2019 po SKD področjih</i>	<i>10</i>
<i>Tabela 10: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2019</i>	<i>11</i>
<i>Tabela 11: Normiranci glede na statusno pravno obliko opravljanja dejavnosti v letu 2019 ..</i>	<i>11</i>

Kazalo slik

<i>Slika 1: Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po SKD področjih za leto 2019</i>	<i>9</i>
--	----------

Povzetek

➤ **Osnovni obračunski podatki**

V letu 2019 je 122.255 zavezancev oddalo 123.255 obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Med njimi je 59.305 zavezancev ugotavljalo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, njihova davčna obveznost je znašala 63 mio evrov. 62.950 zavezancev je ugotavljalo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, skupaj so ti zavezanci plačali 60 mio evrov davka. Glede na statusno pravno obliko je bilo v tem letu 107.479 samostojnih podjetnikov posameznikov, kar predstavlja 88 % vseh zavezancev za davek od dohodka iz dejavnosti.

Število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov je v letu 2019 glede na 2018 upadlo za 5 %, na drugi strani pa je število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, naraslo (za 13 % v letu 2019 glede na preteklo leto).

➤ **Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov**

Največ zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, je opravljalo dejavnost gradbeništva; teh je bilo 10.246 (16 % vseh z dejanskimi odhodki). Nekoliko manj, 9.054 zavezancev oziroma 14 % vseh na dejanskih odhodkih, jih je opravljalo dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, sledijo še predelovalne dejavnosti s 13 % vseh zavezancev z dejanskimi odhodki. Z vidika statusno pravne oblike so s skoraj 91 % (57.315 zavezancev) med zavezanci na dejanskih odhodkih, prevladovali samostojni podjetniki posamezniki (s.p.-ji), katerim so sledili nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji (2,8 %) ter druge fizične osebe (2 %).

➤ **Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave**

Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave je za leto 2019 uveljavilo 18.226 zavezancev (29 % glede na vse z dejanskimi odhodki) v skupni višini 93 mio evrov. V povprečju so torej ti zavezanci znižali davčno osnovo za 5.079 evrov. Največji delež v celotnih olajšavah je s 75 % predstavljala olajšava za investiranje (skoraj 70 mio evrov), ki jo je uveljavljalo 11.086 zavezancev, preko pokrivanja izgub pa je za 12 mio evrov zmanjšalo davčno osnovo 4.427 zavezancev.

➤ **Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo**

Povprečna efektivna davčna stopnja, izražena z razmerjem med davčno obveznostjo in davčno osnovo, je v letu 2019 znašala 11,34 % za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov.

➤ **Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov**

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je kar 29 % (17.165) zavezancev glede na vse zavezance, v letu 2019 oddalo obračune na podlagi normiranih odhodkov. V kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih je bilo 5.757 zavezancev, kar predstavlja 10 % vseh zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov (v nadaljevanju: normiranci), sledijo še informacijske in komunikacijske dejavnosti z 9 % zavezancev glede na vse z normiranimi odhodki. Z vidika statusno pravne oblike so med normiranci s skoraj 84 % (50.164 zavezancev) prevladovali samostojni podjetniki posamezniki (s.p.-ji). Sledili so jim nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji (4,6 %), registrirani sobodajalci (4,3 %) in samostojni kulturni ustvarjalci (3,8 %).

1. Osnovno o dohodku iz dejavnosti in pravna podlaga

V skladu z Zakonom o dohodnini (Uradni list RS, št. 13/11 in vse nadaljnje spremembe, v nadaljnjem besedilu: ZDoh-2) se za dohodek iz dejavnosti šteje dohodek, dosežen z opravljanjem vsake podjetniške, kmetijske, gozdarske, poklicne ali druge neodvisne samostojne dejavnosti. Bistvena elementa, na katerih temelji opredelitev dohodka iz dejavnosti, sta, da se dejavnost opravlja trajno (o opravljanju dejavnosti ne moremo govoriti, če gre za enkratni ali občasni posel) in da se opravlja neodvisno oziroma samostojno (zavezanci opravljajo dejavnost za svoj račun, v svojo korist, na svojo odgovornost ter za obveznosti iz naslova opravljanje dejavnosti jamčijo z vsem svojim premoženjem). Zavezanec za dohodek iz dejavnosti je fizična oseba, ki opravlja dejavnost. Sem sodijo poleg samostojnih podjetnikov posameznikov tudi druge fizične osebe, ki prigrasijo opravljanje dejavnosti na podlagi drugih predpisov (npr. notarji, odvetniki, novinarji).

1.1 Davčna osnova

Davčna osnova se od dohodkov iz dejavnosti ugotavlja na dva načina:

- I. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov;
- II. z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov.

1.1.1 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo z upoštevanjem dejanskih prihodkov in odhodkov, je davčna osnova dobiček, ki se ugotovi tako, da se od prihodkov, ustvarjenih v koledarskem letu, odštejejo odhodki. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporablja poleg ZDoh-2 tudi predpis o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb. Po določilih tega zakona se pri ugotavljanju dobička priznavajo prihodki in odhodki, ugotovljeni v izkazu poslovnega izida v skladu s predpisi oziroma računovodskimi standardi, razen če je z zakonom drugače določeno.

Če je davčna osnova negativna, zavezanec izkaže davčno izgubo, ki jo pod pogoji določenimi s 60. členom ZDoh-2 lahko pokriva z zmanjšanjem davčne osnove od dohodka iz dejavnosti v naslednjih letih.

V skladu z določbami od 61. do 66.a člena ZDoh-2 lahko zavezanci uveljavljajo davčne olajšave, ki zmanjšujejo davčno osnovo.

➤ Davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave, vendar največ do višine svoje davčne osnove. Neizkoriščen del olajšav za investiranje, za vlaganja v raziskave in razvoj in za donacije se lahko uveljavlja tudi v naslednjih davčnih obdobjih. Davčne olajšave za fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, so tako po vsebini kot po velikosti načeloma izenačene z davčnimi olajšavami za pravne osebe po zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb. Tako lahko v skladu z določbami ZDoh-2 zavezanci uveljavljajo davčne olajšave, ki zavezancu zmanjšujejo davčno osnovo, in sicer lahko zavezanec zmanjša svojo davčno obveznost z uveljavljanjem olajšave:

- za investiranje,
- za vlaganja v raziskave in razvoj,
- za zaposlovanje,
- za zaposlovanje invalidov,
- za zavezanca invalida,
- za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju,
- za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje,
- za donacije.

➤ Izračun akontacije dohodnine

Akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti se za posamezno davčno leto izračuna od davčne osnove, upošteva vse zmanjšanja in povečanja davčne osnove ter z vsemi davčnimi olajšavami, vključno s posebnima davčnima olajšavama za novinarje, kulturne delavce in športnike na podlagi

stopenj iz dohodninske lestvice. Zavezanci lahko uveljavljajo tudi splošno olajšavo, dodatno splošno olajšavo in posebno olajšavo za vzdrževane družinske člane¹. Obenem lahko zavezanci uveljavljajo tudi olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje v primeru, če zase plačujejo premije prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja v pokojninski načrt kolektivnega zavarovanja.

Tabela 1: Lestvica za odmero dohodnine za leto 2019

Če znaša neto letna davčna osnova v eurih		Znaša dohodnina v eurih	
Nad	Do		
	8.021,34		16 %
8.021,34	20.400,00	1.283,41	+ 27 % nad 8.021,34
20.400,00	48.000,00	4.625,65	+ 34 % nad 20.400,00
48.000,00	70.907,20	14.009,65	+ 39 % nad 48.000,00
70.907,20		22.943,46	+ 50 % nad 70.907,20

Vir: Zakon o dohodnini.

Tabela 2: Splošna olajšava za leto 2019

Če znaša mesečni bruto dohodek iz delovnega razmerja v eurih		Znaša splošna olajšava v eurih
Nad	Do	
	930,53	543,32
930,53	1.109,74	275,22 + (1.660,18 - 1,49601 x bruto dohodek)*
1.109,74		275,22

*navedena je krajša različica enačbe po določilih 127. člena ZDoh-2: $(19.922,15 - 1,49601 \times \text{bruto dohodek} \times 12) / 12$

Vir: Zakon o dohodnini.

Na podlagi zadnjega davčnega obračuna akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti se določi tudi predhodna akontacija dohodnine, in sicer v višini akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti po tem obračunu. Zavezanec lahko zahteva tudi spremembo na ta način določene predhodne akontacije. Predhodna akontacija dohodnine se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije presega 400 evrov) ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 evrov).

1.1.2 Ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

Zavezanci lahko ugotavljanje davčne osnove z upoštevanjem dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov prigrasijo davčnemu organu, če njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodenju, v davčnem letu pred tem davčnim letom, ne presegajo 50.000 evrov ali če v davčnem letu pred tem davčnim letom njihovi prihodki iz dejavnosti, ugotovljeni po pravilih o računovodstvu, ne presegajo 100.000 evrov in je bila pri njih v skladu z zakonom, ki ureja pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno in neprekinjeno najmanj pet mesecev zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas.²

Zavezanci ugotovijo davčno osnovo na način, da od ustvarjenih prihodkov odštejejo normirane odhodke v višini 80 % prihodkov (normiranci), vendar ne več kot v višini 40.000 evrov ali 80.000 evrov, če je bila v davčnem letu, za katero se ugotavlja davčna osnova, pri zavezancu obvezno in

¹ Rezidentom, ki vzdržujejo družinske člane, se prizna zmanjšanje letne davčne osnove, ki znaša:

1. za prvega vzdrževanega otroka 2.436,92 evrov letno,
2. za drugega vzdrževanega otroka 2.649,24 evrov letno
3. za tretjega vzdrževanega otroka 4.418,54 evrov letno
4. za četrtega vzdrževanega otroka 6.187,85 evrov letno
5. za petega vzdrževanega otroka 7.957,14 evrov letno
6. za vsakega nadaljnjega vzdrževanega otroka se višina olajšave poveča za 1.769,3 evrov letno, glede na višino olajšave za predhodnega otroka
7. za vzdrževanega otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo 8.830,00 evrov letno;

² Za zavezance z dohodki iz osnove kmetijske in gozdarske dejavnosti veljajo drugačni pogoji (šesti odstavek 48. člena ZDoh-2)

neprekinjeno zavarovana vsaj ena oseba za polni delovni čas³. Pri ugotavljanju davčne osnove se upošteva prihodke ob njihovem nastanku (tj. fakturirana realizacija). Dohodnina od dohodka iz dejavnosti se odmeri po 20 % davčni stopnji in se šteje kot dokončen davek. Zavezanci pri izračunu dohodnina ne morejo uveljavljati davčnih olajšav, ki jih sicer lahko uveljavljajo zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov. To velja tako za olajšave, ki so vezane na dohodek iz dejavnosti kot za osebne in posebne osebne olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino (npr. splošna olajšava, olajšava za vzdrževane družinske člane,...).

➤ Izračun akontacije dohodnine

Na podlagi zadnjega davčnega obračuna dohodnine od dohodka iz dejavnosti se določi akontacija dohodnine od dohodka iz dejavnosti, in sicer v višini dohodnine od dohodka iz dejavnosti po tem obračunu. Zavezanec lahko zahteva spremembo na ta način določene akontacije dohodnine. Akontacija dohodnine se v tekočem davčnem letu plačuje:

- v mesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije presega 400 evrov) ali
- v trimesečnih obrokih (če znesek predhodne akontacije ne presega 400 evrov).

2. Analiza obračunskih podatkov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti za leto 2019

Tabela 3: Osnovni podatki iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti za leto 2019

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov		Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in <u>normiranih</u> odhodkov		Skupaj	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	63.194		60.061		123.255	
Št. zavezancev za DDD ⁴	62.950		59.305		122.255	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	61.254	5.958,0	57.022	1.419,9	118.276	7.377,8
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	62.493	5.484,1	57.022	1.103,9	119.515	6.588,0
DAVČNA OSNOVA	52.402	524,7	57.015	316,0	109.417	840,7
DAVČNA IZGUBA	10.126	48,3			10.126	48,3
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	18.226	92,6			18.226	92,6
OSNOVA ZA DOHODNINO	51.233	432,2	57.015	316,0	108.248	748,2
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)	43.963	200,6			43.963	200,6
AKONTACIJA DOHODNINE	25.305	60,2	57.010	63,2	82.315	123,4
DAVČNA OBVEZNOST	25.292	60,1	56.935	63,1	82.227	123,2

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Zavezanci, ki so v letu 2019 ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, so celotno davčno osnovo preko davčnih olajšav znižali za 93 mio evrov, kar predstavlja 18 % davčne osnove. Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino, med katere štejemo splošno olajšavo, olajšavo za vzdrževane družinske člane ter olajšavo za prostovoljno dodatno pokojninsko

³ Za zavezance z dohodki iz osnove kmetijske in gozdarske dejavnosti velja nekoliko drugačna omejitev višine normiranih odhodkov (drugi odstavek 59. člena ZDoh-2)

⁴ Število predloženih obračunov in število zavezancev se razlikujeta zaradi zavezancev, ki iz različnih razlogov v davčnem letu oddajo več kot en obračun DDD.

zavarovanje zavezanca, so zmanjšale davčno osnovo za 201 mio evrov (38 % celotne davčne osnove). Davčno izgubo v višini 48,3 mio evrov je izkazalo 10.126 zavezancev (16 % vseh, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov).

Na podlagi normiranih odhodkov je davčno osnovo ugotavljalo 59.305 zavezancev (49 %), ki so oddali 60.061 obračunov. Ti zavezanci so izkazali davčno osnovo v višini okrog 316 mio evrov in plačali 63 mio evrov davka.

2.1 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov

Davčna osnova je v tem primeru dobiček, ki se ugotavlja kot razlika med davčno priznanimi prihodki in odhodki. Od ugotovljene davčne osnove (dobička), morajo zavezanci plačati akontacijo dohodnine od dohodka iz dejavnosti. Osebe z dejavnostjo, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodka iz dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, morajo voditi poslovne knjige.

2.1.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po SKD področjih

Tabela 4: SKD področje zavezancev na dejanskih prihodkih in dejanskih odhodkih v letu 2019

Zneski v mio evrih

Naziv SKD	Število zavezancev	Davčno priznani prihodki	Davčno priznani odhodki	Davčna obveznost
A - Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	2.104	230,1	218,9	0,7
B - Rudarstvo	23	6,6	6,2	0,0
C - Predelovalne dejavnosti	8.039	979,5	904,2	9,6
D - Oskrba z električno energijo, plinom	523	23,4	21,4	0,1
E - Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki	58	39,4	37,3	0,4
F - Gradbeništvo	10.246	1.039,3	955,3	7,5
G - Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	9.054	1.260,7	1.202,4	8,1
H - Promet in skladiščenje	4.192	804,1	760,8	3,4
I - Gostinstvo	5.434	535,5	506,1	4,7
J - Informacijske in komunikacijske dejavnosti	1.558	54,3	45,6	0,8
K - Finančne in zavarovalniške dejavnosti	577	19,1	16,0	0,2
L - Poslovanje z nepremičninami	440	24,3	21,3	0,6
M - Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	7.099	376,3	313,8	11,4
N - Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	2.520	133,0	118,5	1,3
O - Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	14	0,5	0,4	0,0
P - Izobraževanje	1.837	41,5	34,8	0,4
Q - Zdravstvo in socialno varstvo	1.557	157,0	119,5	8,8
R - Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	2.249	57,9	48,2	0,7
S - Druge dejavnosti	5.666	175,3	153,2	1,3
T - Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo	2	0,1	0,1	0,0
U - Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	2	0,1	0,0	0,0
SKUPAJ	63.194	5.958	5.484	60

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Na podlagi podatkov iz tabele 4 lahko ugotovimo, da je največ zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, v letu 2019 opravljalo dejavnost gradbeništva; teh je bilo 10.246 (16 % vseh). Nekoliko manj, 9.054 zavezancev oziroma 14 % vseh, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, je opravljalo dejavnost trgovine, vzdrževanja in popravila motornih vozil, sledijo še predelovalne dejavnosti s 13 % vseh zavezancev.

2.1.2 Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po prihodkovnih razredih

Tabela 5: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2019

Zneski so v mio evrih

Razred prihodkov	Število zavezancev	Delež	Davčno priznani prihodki	Davčna osnova	Davčna obveznost
brez prihodkov	2.053	3%	0,0	0,0	0,0
od 1 do 5.000	5.501	9%	13,1	1,7	0,1
od 5.000 do 10.000	4.893	8%	36,6	5,8	0,2
od 10.000 do 15.000	5.033	8%	62,9	13,1	0,3
od 15.000 do 20.000	4.730	7%	82,6	18,3	0,5
od 20.000 do 30.000	7.821	12%	193,4	38,6	1,5
od 30.000 do 40.000	5.517	9%	191,6	32,7	1,6
od 40.000 do 50.000	4.652	7%	209,2	31,8	2,2
od 50.000 do 60.000	2.678	4%	146,7	19,4	1,4
od 60.000 do 70.000	2.057	3%	133,3	17,6	1,5
od 70.000 do 80.000	1.736	3%	130,0	15,4	1,4
od 80.000 do 90.000	1.514	2%	128,4	14,2	1,2
od 90.000 do 100.000	1.228	2%	116,4	12,7	1,2
nad 100.000	13.781	22%	4.513,7	303,3	46,8
Skupaj	63.194	100%	5.958	525	60

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Tabela 5 pokaže, da je 22 % (13.781) zavezancev ustvarilo prihodke nad 100.000 evrov, njihova davčna obveznost je znašala 47 mio evrov, kar predstavlja 78 % celotne davčne obveznosti, ki so jo plačali zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov. Zavezancev s prihodki do 15.000 evrov je bilo 28 % (17.480) od tega 2.053 (3 %) zavezanci brez prihodkov.

2.1.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov

Tabela 6: Statusno pravna oblika zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov v letu 2019

Zneski so v mio evrih

Vrsta statusne oblike	Število zavezancev	Delež	Davčno priznani prihodki	Davčna obveznost
Samostojni podjetnik posameznik s.p.	57.315	90,7%	5.373,5	43,9
Registriran sobodajalec	356	0,6%	4,1	0,1
Poklicni športnik	128	0,2%	3,9	0,2
Samostojni novinar	30	0,0%	0,7	0,0
Izvršitelj	25	0,0%	5,4	0,3
Zasebni športni delavec	91	0,1%	1,7	0,0
Morski ribič	18	0,0%	0,1	0,0
Notar	89	0,1%	25,7	3,0
Evidentiran odvetnik	562	0,9%	48,2	2,7
Zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdravstveni delavec	884	1,4%	130,1	7,8
Registriran lekarnar	71	0,1%	123,1	1,2
Samostojni kulturni ustvarjalec	577	0,9%	9,3	0,1
Zasebni izvajalec raziskovalec	3	0,0%	0,1	0,0
Evidentiran detektiv	10	0,0%	0,4	0,0
Druga fizična oseba	1.240	2,0%	147,6	0,5
Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji	1.785	2,8%	84,0	0,3
Zasebni učitelj oziroma vzgojitelj	1	0,0%	0,0	0,0
Proizvajalec električne energije	9	0,0%	0,1	0,0
Skupaj	63.194	100%	5.958	60

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Izmed 63.194 zavezancev jih je bilo za leto 2019 91 % vpisanih kot samostojni podjetniki posameznik. Sledijo nosilci dopolnilne dejavnosti na kmetiji, teh je bilo 2,8 % oz. 1.785 zavezancev (tabela 6).

2.1.4 Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave

Davčni zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov, lahko zmanjšujejo svojo davčno osnovo in uveljavljajo davčne olajšave, vendar največ do višine svoje davčne osnove.

Iz tabele 7 je razvidno, da je zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v letu 2019 uveljavilo 18.226 zavezancev (29 % zavezancev z dejanskimi odhodki), v skupni višini 93 mio evrov. V povprečju so ti zavezanci zmanjšali davčno osnovo za 5.079 evrov.

Tabela 7: Delež posamezne olajšave, s katero zavezanci zmanjšujejo davčno osnovo, glede na skupni znesek olajšav, za leto 2019

Zneski so v mio evrih

Vrsta olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Delež olajšave v celotnih olajšavah
Olajšava za investiranje	11.086	69,6	75,1%
Pokrivanje izgube	4.427	12,0	13,0%
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	19	0,6	0,6%
Olajšava za zaposlovanje invalidov	540	3,8	4,1%
Olajšava za zavezanca invalida	470	2,4	2,5%
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	176	0,1	0,1%
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	235	0,3	0,3%
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodelne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	5.722	1,1	1,2%
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnim društvom, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	918	0,2	0,2%
Posebna osebna olajšava	339	0,8	0,9%
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb	43	0,2	0,2%
Olajšava za zaposlovanje po 5.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	30	0,2	0,3%
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	117	1,4	1,5%
Skupaj zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	18.226	93	100%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Največji delež v celotnih olajšavah je s približno 75 % predstavljal olajšava za investiranje, ki jo je uveljavljalo 11.086 zavezancev, preko pokrivanja izgub je 4.427 zavezancev zmanjšalo davčno osnovo za skoraj 12 mio evrov. Ostale olajšave so predstavljale skupaj skoraj 12 % v celotnem znesku olajšav oziroma 11 mio evrov.

2.1.5 Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo

V letu 2019 je razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo⁵ za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov znašalo 11,34 %⁶. Kar 63 % zavezancev, ki je davčno osnovo ugotavljalo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov (33 % vseh zavezancev) je beležilo davčno obveznost glede na davčno osnovo nižjo od 2 %. V razredu razmerja med davčno obveznostjo in davčno osnovo nad 15 % pa je bilo skoraj 15 % zavezancev (tabela 8).

⁵ Razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo v primeru davka od dohodkov pravnih oseb izraža efektivno davčno stopnjo, ki predstavlja pomembno mero dejanskega davčnega bremena podjetij, medtem ko v primeru davka od dohodkov iz dejavnosti to razmerje sicer upošteva zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave vendar v primeru davka od dohodkov iz dejavnosti še ne gre za dokončen davek. Osnovo za dohodnino namreč lahko še dodatno zmanjšujejo »osebne« olajšave (npr. splošna olajšava, olajšava za vzdrževane družinske člane) zato to razmerje ne odraža dejanske oziroma efektivne davčne stopnje.

⁶ Pri izračunu razmerja davčne obveznosti glede na davčno osnovo za leto 2019, so upoštevani samo tisti zavezanci, ki so imeli davčno osnovo večjo od nič. V letu 2019 je bilo 52.306 takšnih zavezancev.

Tabela 8: Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov glede na razmerje med davčno obveznostjo in davčno osnovo za leto 2019

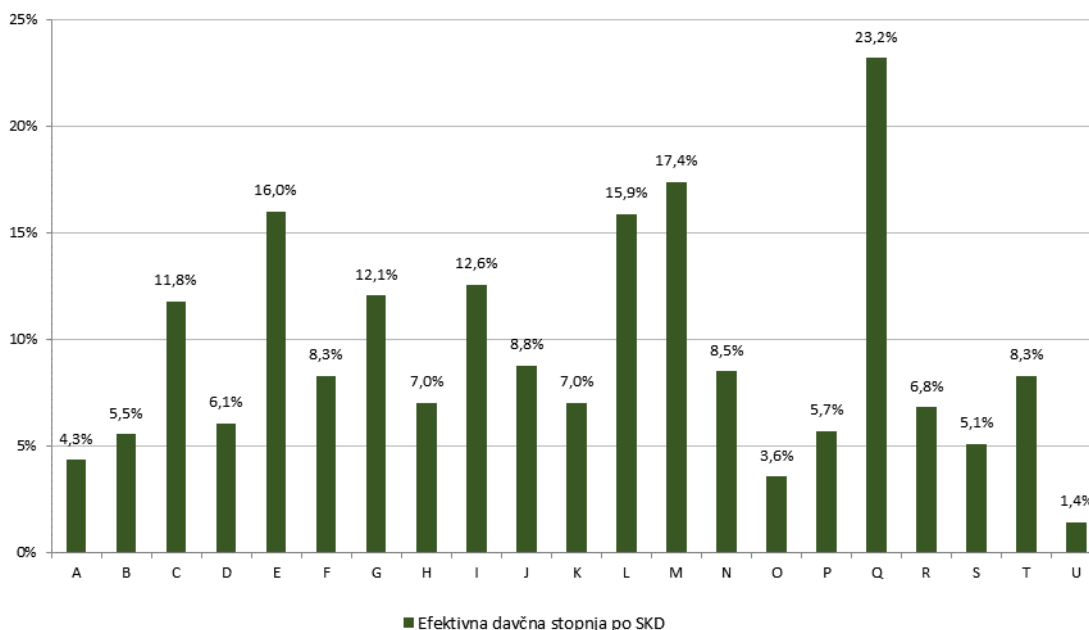
Zneski so v mio evrih

Razredi davčne obveznosti glede na davčno osnovo	Št. zavez.	Delež	Davčni prihodki	Davčna osnova	Davčna obveznost	Davčna obveznost glede na davčno osnovo
pod 2%	39.746	63,1%	2.474,3	163,8	0,2	0,97%
od 2 % do 5 %	3.186	5,1%	385,8	37,1	1,3	3,49%
od 5 % do 8 %	3.322	5,3%	429,9	42,4	2,8	6,56%
od 8 % do 10 %	3.042	4,8%	366,1	32,5	2,9	8,76%
od 10 % do 13 %	3.069	4,9%	452,5	43,1	4,9	11,27%
od 13 % do 15 %	1.318	2,1%	241,4	22,7	3,2	13,98%
nad 15 %	9.267	14,7%	1.607,8	183,2	44,8	18,56%
Skupaj	62.950	100%	5.958,0	524,7	60,1	11,34%

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni izračuni MF

Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo po SKD področjih⁷ (Slika 1) pokaže, da je bila ta najvišja pri zavezancih, ki opravljajo dejavnost zdravstva in socialnega varstva (23,2 %). Najnižja pa je bila (če zaradi manjhnega števila zavezancev zanemarimo dejavnost U) pri zavezancih, ki so opravljali dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti, kjer je znašala 3,6 %.

Slika 1: Pregled davčne obveznosti glede na davčno osnovo za zavezance, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov po SKD področjih za leto 2019

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni izračuni MF

⁷ SKD področja: A (kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo); B (rudarstvo); C (predelovalne dejavnosti); D (oskrba z električno energijo, plinom); E (oskrba z vodo, ravnanje z odpadki); F (gradbeništvo); G (trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil); H (promet in skladiščenje); I (gostinstvo); J (informacijske in komunikacijske dejavnosti); K (finančne in zavarovalniške dejavnosti); L (poslovanje z nepremičninami); M (strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti); N (druge raznovrstne poslovne dejavnosti); O (dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti); P (izobraževanje); Q (zdravstvo in socialno varstvo); R (kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti); S (druge dejavnosti); T (dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem, proizvodnja za lastno rabo); U (dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles).

2.2 Zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov

Možnost ugotavljanja davčne osnove z upoštevanjem normiranih odhodkov je opsijska. Odločitev o načinu ugotavljanja davčne osnove (dejanski prihodki in odhodki ali dejanski prihodki in normirani odhodki) sprejme zavezanec, ki izpolnjuje pogoje, pri čemer se odloči, katera od zakonskih opcij je z vidika njegovega poslovanja bolj sprejemljiva.

2.2.1 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po SKD področjih

Pri zavezancih, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov močno izstopajo strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti, kjer je kar 29 % (17.165) zavezancev v letu 2019 oddalo obračune na podlagi normiranih odhodkov. V kulturnih, razvedrilnih in rekreacijskih dejavnostih je bilo 5.757 zavezancev, kar predstavlja 10 % vseh normirancev, sledijo še informacijske in komunikacijske dejavnosti z 9 % zavezancev glede na vse z normiranimi odhodki (tabela 9).

Tabela 9: Porazdelitev zavezancev, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov v letu 2019 po SKD področjih

Zneski v mio evrih

Naziv SKD	Število zavezancev ⁸	Davčno priznani prihodki	Davčno priznani odhodki	Davčna obveznost
Kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	1.116	15,2	12,0	0,6
Rudarstvo	16	0,2	0,2	0,0
Predelovalne dejavnosti	4.231	93,2	71,4	4,4
Oskrba z električno energijo, plinom	361	4,2	3,3	0,2
Oskrba z vodo; ravnanje z odpadki	24	0,7	0,5	0,0
Gradbeništvo	2.734	69,5	54,2	3,1
Trgovina; vzdrževanje in popravila motornih vozil	3.368	83,4	64,7	3,8
Promet in skladiščenje	1.146	29,5	22,7	1,4
Gostinstvo	5.079	71,2	56,1	3,0
Informacijske in komunikacijske dejavnosti	5.263	161,2	125,4	7,2
Finančne in zavarovalniške dejavnosti	508	16,6	13,0	0,7
Poslovanje z nepremičninami	1.078	27,9	21,8	1,2
Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	17.165	514,7	399,3	23,1
Druge raznovrstne poslovne dejavnosti	3.910	78,0	61,5	3,3
Dejavnost javne uprave in obrambe; dejavnost obvezne socialne varnosti	32	0,5	0,4	0,0
Izobraževanje	3.813	62,7	49,3	2,7
Zdravstvo in socialno varstvo	2.114	50,8	38,9	2,4
Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	5.757	102,9	79,6	4,6
Druge dejavnosti	2.342	37,3	29,5	1,6
Dejavnost gospodinjstev z zaposlenim hišnim osebjem; proizvodnja za lastno rabo	2	0,0	0,0	0,0
Dejavnost eksteritorialnih organizacij in teles	2	0,0	0,0	0,0
Skupaj	60.061	1.420	1.104	63

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

⁸ Zaradi boljše jasnosti in preglednosti analize, število obračunov obravnavamo, kot da so jih oddali sami različni zavezanci. Tako enačimo število oddanih obračunov s številom zavezancev. Razlika je minimalna in nima zaznavnega učinka.

2.2.2 Porazdelitev zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov po prihodkovnih razredih

Tabela 10: Porazdelitev zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov, po prihodkovnih razredih za leto 2019

Zneski so v mio evrih

Razred prihodkov	Št. zavez.	Delež	Davčno priznani prihodki	Davčna obveznost
brez prihodkov	3.058	5%	0,0	0,0
od 1 do 5.000	10.869	18%	25,8	1,0
od 5.000 do 10.000	8.240	14%	60,7	2,4
od 10.000 do 15.000	6.433	11%	79,9	3,2
od 15.000 do 20.000	5.465	9%	95,5	3,8
od 20.000 do 25.000	4.350	7%	97,3	3,9
od 25.000 do 30.000	3.540	6%	97,2	3,9
od 30.000 do 35.000	3.064	5%	99,3	4,0
od 35.000 do 40.000	2.806	5%	105,1	4,2
od 40.000 do 45.000	2.569	4%	109,3	4,4
od 45.000 do 50.000	4.155	7%	199,7	8,0
od 50.000 do 55.000	758	1%	39,7	1,7
od 55.000 do 60.000	628	1%	36,1	1,6
od 60.000 do 100.000	3.178	5%	251,9	11,1
nad 100.000	948	2%	122,5	9,9
Skupaj	60.061	100%	1.420	63

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Med zavezanci, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, je bilo 5 % brez prihodkov, s prihodki do 5.000 evrov je bilo 18 % zavezancev. Malo manj kot polovica (48 %) normirancev je imela prihodke do 15.000 evrov, a je njihov delež v celotnih prihodkih znašal 12 % in v celotni davčni obveznosti 11 % (tabela 10). Le 2 % zavezancev je imelo prihodke nad 100.00 evrov ampak je njihov delež v celotni davčni obveznosti znašal 16 %.

2.2.3 Statusna oblika opravljanja dejavnosti zavezancev z normiranimi odhodki

Tabela 11: Zavezanci, ki so davčno osnovo ugotavljali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov glede na statusno pravno obliko opravljanja dejavnosti v letu 2019

Zneski so v mio evrih

Vrsta statusne oblike	Št. zavezancev	Delež	Davčno priznani prihodki	Davčna obveznost
Samostojni podjetnik posameznik s.p.	50.164	83,5%	1.261,9	55,9
Registriran sobodajalec	2.572	4,3%	25,2	1,0
Poklicni športnik	532	0,9%	14,2	0,8
Samostojni novinar	63	0,1%	1,3	0,1
Izvršitelj	3	0,0%	0,2	0,0
Zasebni športni delavec	211	0,4%	4,9	0,3
Morski ribič	3	0,0%	0,0	0,0
Notar	3	0,0%	0,4	0,0
Evidentiran odvetnik	555	0,9%	32,9	1,7
Zdravnik, zobozdravnik, zasebni zdravstveni delavec	169	0,3%	9,5	0,5
Samostojni kulturni ustvarjalec	2.279	3,8%	34,0	1,4
Zasebni izvajalec raziskovalec	14	0,0%	0,3	0,0
Evidentiran detektiv	8	0,0%	0,4	0,0
Druga fizična oseba	635	1,1%	6,6	0,2
Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji	2.766	4,6%	27,4	1,2
Zasebni učitelj oziroma vzgojitelj	5	0,0%	0,1	0,0
Proizvajalec električne energije	78	0,1%	0,5	0,0
Delavec pri sobodajalcu	1	0,0%	0,0	0,0
Skupaj	60.061	100%	1.420	63

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

V letu 2019 je bilo od skupno 60.061 normirancev (tabela 11) kar 50.164 samostojnih podjetnikov posameznikov; to predstavlja 84 % vseh normirancev. Nosilcev dopolnilne dejavnosti na kmetiji je bilo 2.766 (5 %), medtem ko je registriranih sobodajalcev 2.572 (4 %).

3. Priloge

Tabela P1: Primerjava zbirnih podatkov iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od 2017 do 2019 (zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov)

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih odhodkov					
	2017		2018		2019	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	67.879		66.224		63.194	
Št. zavezancev za DDD	67.336		65.927		62.950	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	65.646	5.581,5	64.108	5.863,9	61.254	5.958,0
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	67.068	5.118,2	65.467	5.373,7	62.493	5.484,1
DAVČNA OSNOVA	55.661	512,4	54.878	538,3	52.402	524,7
DAVČNA IZGUBA	11.464	47,5	10.590	46,9	10.126	48,3
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	17.836	91,9	18.240	101,1	18.226	92,6
Pokrivanje izgube	4.833	13,4	4.718	13,8	4.427	12,0
Olajšava za vlaganja v R&R	18	0,8	17	0,6	19	0,6
Olajšava za investiranje	11.056	68,6	11.450	76,4	11.086	69,6
OSNOVA ZA DOHODNINO	54.481	420,6	53.673	437,2	51.233	432,2
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za dohodnino (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)	46.985	211,0	45.891	209,3	43.963	200,6
AKONTACIJA DOH	25.603	54,4	26.197	58,8	25.305	60,2
DAVČNA OBVEZNOST	25.594	54,3	26.182	58,6	25.292	60,1

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Tabela P2: Primerjava zbirnih podatkov iz obračuna akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od 2017 do 2019 (zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov)

Zneski so v mio evrih

Postavka	Zavezanci, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov					
	2017		2018		2019	
	Število	Znesek	Število	Znesek	Število	Znesek
Št. predloženih obračunov DDD	46.050		53.128		60.061	
Št. zavezancev za DDD	45.594		52.197		59.305	
DAVČNO PRIZNANI PRIHODKI	43.945	1.086,5	50.466	1.217,3	57.022	1.419,9
DAVČNO PRIZNANI ODHODKI	43.945	869,2	50.466	945,5	57.022	1.103,9
DAVČNA OSNOVA	43.940	217,3	50.460	271,8	57.015	316,0
DAVČNA IZGUBA						
Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave						
OSNOVA ZA DOHODNINO	43.940	217,3	50.460	271,8	57.015	316,0
Olajšave, ki zmanjšujejo osnovo za doh (splošna olaj., olaj. za vzdrževane družinske člane,...)						
AKONTACIJA DOH	43.929	43,5	50.448	54,4	57.010	63,2
DAVČNA OBVEZNOST	43.883	43,4	50.397	54,3	56.935	63,1

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS

Primerjava obračunov akontacije dohodnine in dohodnine od dohodkov iz dejavnosti od leta 2017 do 2019 kaže, da je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov, skozi prikazano obdobje upadlo (za 7 % v letu 2019 glede na 2017), na drugi strani pa je število zavezancev, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov, naraslo (za 30 % v letu 2019 glede na 2017). Kljub upadu števila zavezancev z dejanskimi odhodki pa so se povečali njihovi prihodki, davčna osnova, zmanjšanja davčne osnove in davčnih olajšav ter davčna obveznost. Pri normirancih so se vse obračunske postavke povečale, davčna obveznost pa je bila za 46 % večja kot leta 2017.

Tabela P3: Porazdelitev števila zavezancev po prihodkovnih razredih v obdobju od leta 2017 do 2019, ločeno glede na vrsto ugotavljanja davčne osnove

Razred prihodkov	Zavezanci z dejanskimi odhodki				Zavezanci z normiranimi odhodki			
	2017	2018	2019	Indeks 2019/2017	2017	2018	2019	Indeks 2019/2017
do 5.000	9.342	8.525	7.554	81	11.081	12.687	13.927	126
od 5.000 do 10.000	5.988	5.473	4.893	82	6362	7.422	8.240	130
od 10.000 do 15.000	5.929	5.494	5.033	85	4890	5.735	6.433	132
od 15.000 do 20.000	5.644	5.166	4.730	84	4461	4.905	5.465	123
od 20.000 do 25.000	4.642	4.533	4.239	91	3344	3.892	4.350	130
od 25.000 do 30.000	3.915	3.882	3.582	91	2698	3.217	3.540	131
od 30.000 do 35.000	3.088	3.092	2.975	96	2219	2.688	3.064	138
od 35.000 do 40.000	2.712	2.678	2.542	94	1976	2.372	2.806	142
od 40.000 do 45.000	2.346	2.356	2.344	100	1839	2.143	2.569	140
od 45.000 do 50.000	2.251	2.351	2.308	103	3232	3.505	4.155	129
od 50.000 do 55.000	1.374	1.358	1.455	106	509	634	758	149
od 55.000 do 60.000	1.259	1.224	1.223	97	430	488	628	146
od 60.000 do 100.000	6.602	6.560	6.535	99	2341	2.684	3.178	136
nad 100.000	12.787	13.532	13.781	108	668	756	948	142
Skupaj	67.879	66.224	63.194	93	46.050	53.128	60.061	130

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF

Pri zavezancih, ki so ugotavljali davčno osnovo na podlagi dejanskih odhodkov je bil največji upad števila zavezancev zabeležen v prvih dveh razredih. Sicer je največ zavezancev, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, ustvarilo prihodke v višini nad 100.000 evrov, njihovo število pa se je v obdobju 2019-2017 povečalo za 8 %.

Na drugi strani pa se je od leta 2017 povečalo število zavezancev, ki ugotavljajo davčno osnovo na podlagi normiranih odhodkov. Teh je bilo največ v prvih dveh razredih s prihodki do 10.000 evrov, najmanj pa v razredu od 55.000 do 60.000 evrov prihodkov. Skupno število normirancev se je leta 2019 povečalo za 30 % glede na 2017.

Tabela P4: Zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave v obdobju od leta 2017 do 2019

Zneski so v mio evrih

Vrsta olajšave	2017		2018		2019	
	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave	Št. zavezancev	Znesek olajšave
Olajšava za investiranje	11.056	68,6	11.450	76,4	11.086	69,6
Pokrivanje izgube	4.833	13,4	4.718	13,8	4.427	12,0
Olajšava za vlaganja v raziskave in razvoj	18	0,8	17	0,6	19	0,6
Olajšava za zaposlovanje invalidov	484	3,2	508	3,4	540	3,8
Olajšava za zavezanca invalida	379	1,8	449	2,2	470	2,4
Olajšava za izvajanje praktičnega dela v strokovnem izobraževanju	167	0,1	189	0,1	176	0,1
Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje	241	0,3	244	0,3	235	0,3
Olajšava za donacije - izplačila za humanitarne, invalidske, socialno-varstvene, dobrodne, znanstvene, vzgojno - izobraževalne, zdravstvene, športne, ekološke in religiozne namene	4.502	1,0	4.653	1,1	5.722	1,1
Olajšava za donacije - izplačila za kulturne namene in izplačila prostovoljnemu društvu, ustanovljenim za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami	793	0,2	904	0,2	918	0,2
Posebna osebna olajšava	361	0,9	376	0,9	339	0,8
Olajšava za zaposlovanje brezposelnih oseb	72	0,2	67	0,2	43	0,2
Olajšava za zaposlovanje po 5.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	22	0,1	35	0,2	30	0,2
Olajšava za investiranje po 6.členu ZRPPR1015 (Pomurje)	141	1,2	139	1,6	117	1,4
Skupaj zmanjšanje davčne osnove in davčne olajšave	17.836	91,9	18.240	101,1	18.226	92,6

Vir: Obračun akontacije dohodnine in dohodnine od dohodka iz dejavnosti, FURS, lastni prikaz MF